Cilt Kanseri ve Güne? Bilgisi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Cilt Kanseri ve Güne? Bilgisi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18635

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Cilt Kanseri ve Güne? Bilgisi Ölçe?i (CKGBÖ), bireylerin cilt kanseri riskleri, güne?in zararl? etkileri ve etkili güne?ten korunma yöntemleri hakk?ndaki bilgi düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Öztürk Haney ve arkada?lar? (2018) taraf?ndan hem?irelik ö?rencilerinin popülasyonunda gerçekle?tirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürü ve dili ba?lam?nda geçerlili?ini ve güvenilirli?ini s?namak için gerekli olan **psikometrik testleri** içermektedir. Ölçek, özellikle sa?l?k profesyonelleri ve genç yeti?kinler aras?nda güne? sa?l??? bilincini de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktad?r.

Ölçek, toplam 25 maddeden olu?makta olup, cevaplar 5'li Likert Ölçe?i format?nda derecelendirilmektedir (1= Hiçbir zaman - 5= Her zaman). Uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?n? koruyarak, güne?ten korunma davran??lar? ve bilgi eksiklikleri üzerine odaklanan maddeler arac?l???yla kapsaml? bir de?erlendirme sunmay? amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Cilt Kanseri, Güne? Bilgisi, Güne?ten Korunma, Psikometrik Test, Hem?irelik ö?rencileri, Sa?l?k E?itimi, Likert Ölçe?i, Ultraviyole Radyasyon

Yazarlar

Öztürk Haney, M., Bahar, Z., Be?er, A., Arkan, G., Cengiz, B.

Amaç

Cilt Kanseri ve Güne? Bilgisi Ölçe?i (CKGBÖ), bireylerin güne?in zararlar? ve cilt kanseri risk faktörleri hakk?ndaki bilgi düzeylerini standardize edilmi? bir ?ekilde ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in temel amac?, hedef popülasyonun (özellikle genç yeti?kinler ve sa?l?k alan?nda çal??an/e?itim görenler) güne? sa?l??? konusundaki bilgi eksikliklerini ve yanl?? inan??lar?n? tespit etmektir.

Türkçe uyarlamas?n?n özel amac? ise, ulusal düzeyde yürütülecek ara?t?rma ve e?itim çal??malar?nda kullan?labilecek, kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir ölçme arac? sa?lamakt?r. Bu araç, e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede ve halk sa?l??? giri?imlerinin planlanmas?nda kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, güne? maruziyetine ili?kin bilgi düzeyini ölçen tek bir temel yap? üzerine kurulmu?tur. Bu

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?, **güne?ten korunma** önlemlerine dair do?ru bilgileri ve yanl?? inan??lar? ay?rt etmeyi hedefler. Orijinal ölçek, genellikle güne?in zararl? etkilerine, koruyucu kullan?m?, bronzla?man?n risklerine ve UV indeksi gibi kavramlara yönelik bilgi maddelerini içerir.

Ölçekteki maddeler, bireylerin güne? koruyucu kullan?m?, gölge arama davran??lar? ve bronzla?man?n güvenli?ine dair yayg?n mitler hakk?ndaki anlay??lar?n? sorgulayarak, bili?sel alandaki yeterlili?i belirlemeye yard?mc? olur. Bu sayede, cilt kanseri önleme stratejilerine yönelik bilgi bo?luklar? netle?tirilebilir.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Öztürk Haney vd., 2018), ölçe?in geçerlik analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r, ancak kaynak metinde spesifik de?erler belirtilmemi?tir. Geçerlik çal??malar? genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerli?ini içerir. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü belirler.

Uyarlama sürecinde, uzman görü?leri al?narak dilsel ve kültürel e?de?erlik sa?lanm?? olmal?d?r. Orijinal makale incelendi?inde, **yap? geçerli?i** için muhtemelen Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) yöntemleri kullan?larak ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örneklemde korunup korunmad??? test edilmi?tir.

Güvenirlik

Kaynak metinde güvenirlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, 2018 tarihli psikometrik çal??mada ölçe?in iç tutarl?l???n?n (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirli?inin incelendi?i beklenmektedir. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Hem?irelik ö?rencileri üzerinde yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel puan?n?n iç tutarl?l?k katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 veya üzeri) ç?kmas?, ölçe?in Türk popülasyonunda güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini destekler.

Faktör Analizi

Öztürk Haney ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe versiyonunda da do?rulan?p do?rulanmad???n? test etmek için faktör analizini kullanm??t?r. Bu analiz, 25 maddenin güne? bilgisi yap?s? alt?nda nas?l grupland???n? ortaya koymu?tur.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in tek boyutlu bir yap? m? sergiledi?ini (genel bilgi düzeyi) yoksa alt boyutlara m? ayr?ld???n? (örne?in, risk bilgisi, korunma davran?? bilgisi) belirlemi?tir. Bu

ARABPSYCHOLOGY.COM

sonuçlar, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve teorik çerçeveye uygunlu?unu kan?tlamada merkezi bir rol oynamaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Kullan?labilen Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinali ?ngilizce

Popülasyon Grubu: Sa?l?k Alan? Ö?rencileri (Özellikle Hem?irelik ö?rencileri)

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Üniversite Ö?rencileri)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerin hem?irelik bölümlerinde ö?renim gören ö?renciler örneklem olarak kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: 25 maddelik, 5'li Likert Ölçe?i ile bilgi düzeyinin de?erlendirilmesi. Derecelendirme: 1= Hiçbir zaman - 5= Her zaman.

Anahtar Kelimeler

Güne?ten korunma, UV ?ndeksi, Melanin, Cilt Kanseri, Koruyucu Faktör, Psikometri

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta Belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Kaynakta Belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Gulcihan Arkan (?leti?im E-postas?: gulcihan.48@mail.com)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?i ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullanmak için sorumlu yazar Gulcihan Arkan ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Orijinal makaleye eri?im için gerekli ba?lant? a?a??da sunulmu?tur.

Orijinal makalenin ba?lant?s?: Psychometric testing of the Turkish Version of the Skin Cancer and Sun Knowledge Scale in nursing students. Ayr?ca, ölçe?in Türkçe versiyonunun PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: deri-kanseri-ve-gunes-bilgi-olcegi-toad.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Öztürk Haney, M., Bahar, Z., Be?er, A., Arkan, G.,& Cengiz, B. (2018). Psychometric testing of the Turkish Version of the Skin Cancer and Sun Knowledge Scale in nursing students. *Journal of Cancer Education, 33* (1), 21-28.

Cilt Kanseri ve Güne? Bilgisi Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 25 maddeden olu?maktad?r. A?a??da, ölçe?in yap?s?n? temsil eden baz? örnek maddeler sunulmu?tur:

E?er gölgem bedenimden daha k?saysa güne?ten uzak durmal?y?m.
Bronzla?mak cildimi güne?ten korur.
Güne? koruyucu kullan?rken, herhangi bir olumsuz etkisi olmadan bronzla?abilirsiniz.

ARABPSYCHOLOGY.COM